

קווים מנחים ונוהל הדרכה -אודיולוגיה

קווים מנחים ונוהל הדרכה – אודיולוגיה

הדרכה –

הדרכה הינה תהליך הכולל מגוון התנהגויות התלויות בצרכים, כישורים, ציפיות ואמונות של המדריך והמודרך לגבי הקשרים ספציפיים המתרחשים באירועי הדרכה. מטרת תהליכי ההדרכה הן למידה, גדילה והתפתחות מקצועית של המודרך והמדריך אשר יובילו בסוף למתן שרות אופטימלי למטופל ומשפחתו. הדרכת קלינאים בתחילת דרכם על ידי קלינאים מדריכים מהווה שער אל המקצועיות בתחום הפרעות בתקשורת. הדרכה יעילה ואיכותית היא בעיקרה חשיפה וגילוי הידע כדי לאפשר למודרך לגבש את אישיותו המקצועית ולהעמיק את הידע המקצועי שלו בתחומים השונים. זהו תהליך הדרגתי ואיטי בו גם על המודרך מוטלת האחריות כלפי התפתחותו המקצועית.

סביבת ההדרכה -

סביבת ההדרכה כוללת תצפית על המודרך וכן קיום שיחות הדרכה בהם יועלו לבטים, מחשבות, רגשות, ושאלות על תהליכי הערכה וטיפול ועל הדרכה.

הערכה -

הערכת הקלינאים המתחילים מתרחשת בסיטואציות טיפוליות שונות. הועדה ממליצה על שתי נקודות זמן להערכה:

1. הערכה מעצבת שתתקיים באמצע שנת ההדרכה כדי לאפשר למדריך ולמודרך הזדמנות להתייחס לתחומים שונים המצוינים בטופס ההערכה, להעריך את ההתקדמות ולנסות לשפר פעילות/יכולות.
2. הערכה מסכמת שתתקיים בסוף שנת ההדרכה ומטרתה להראות באופן אובייקטיבי את תהליך השינוי שעבר המודרך. מילוי טופס ההערכה המסכמת הינו הליך שמטרתו דיווח מינהלי המשקף תהליך שינוי שעבר הקלינאי בשנת ההדרכה. בהערכה זו מתקיים תהליך של התבוננות בהתנהגויות המודרך שניתן להעריך על סולם של 1 עד 5.

טופס ההערכה -

בטופס ההערכה קיימים חמישה מוקדים: 1. אתיקה מקצועית. 2. הערכה ואבחון. 3. בניית תכנית התערבות ויישומה. 4. תיעוד. 5. תהליך ההדרכה בכל אחד מהמוקדים קיימים סעיפי משנה כדי לאפשר למדריך ולקלינאי למקד את המפגש ההדרכתי סביב הנושאים הכלולים בטופס ההערכה. בבניית הטופס לקחנו בחשבון כי המדריכים מודעים ומכירים תהליכי למידה והתפתחות של לומדים מבוגרים.

1. התנאים הדרושים מהמדריך –

מאחר ובשנת 2017 אין עדין מספיק מדריכים מוסמכים אין אפשרות לקיים את הדרישה לקיום התנאים כפי שהם מוצגים בשלב ב'. מכאן ששלב א' הינו שלב מעבר.

א. שלב א' – שלב מעבר

מדריך קליני: קלינאי תקשורת, בעל 'מספר תעודה' שהונפק ע"י משרד הבריאות בישראל, בעל תואר שני (MA), עם ניסיון קליני רציף של חמש שנים לפחות בעבודה קלינית מתוכן לפחות שלוש שנים בתחום ההדרכה, שעבד לפחות שנתיים בצוות מקצועי. בעל תעודה של קורס הדרכה למדריכים קליניים (שלב א').

או קלינאי תקשורת בעל תואר BA עם ניסיון קליני רציף של בין 7-10 שנים לפחות בעבודה קלינית מתוכן לפחות ארבע שנים בתחום ההדרכה ואשר עבד לפחות שנתיים בצוות מקצועי ושעתיד לעבור קורס הדרכה במהלך שנתיים החל מתחילת ההדרכה.

או קלינאי בעל תואר BA עם ניסיון קליני רציף של בין 3-7 שנים בעבודה קלינית מתוכן ואשר עובד בצוות מקצועי המנוהל על ידי קלינאי העונה לדרישות מדריך שהוזכרו למעלה אשר מרכז את ההדרכה ואחראי עליה.

חברות באגודה הישראלית של קלינאי התקשורת ו/או באגודה מקצועית אחרת.

ב. שלב ב' (יישום על פי המלצה של ועדת הדרכה לוועד האגודה)

- קלינאי תקשורת בעל "מספר תעודה" שהונפק על ידי משרד הבריאות
- בעל תואר MA לפחות וכן שבע שנות עבודה רציפה במקצוע.

- הכשרה בתחום ההדרכה: 1. בעל תעודת מדריך מוסמך מטעם האגודה הישראלית של קלינאי התקשורת. ו/או בעל תואר שני או דוקטורט עם ותק של 10 שנים לפחות המכהן כמנהל בכיר נכון להיום 1.1.17 ואשר מדריך באופן קבוע במשך שבע השנים האחרונות יחוייב בהשתתפות בקורס הדרכה בן 35 ש'. חברי קבוצה זו ידריכו רק בתוך סביבת העבודה בה הם מכהנים כמנהלים בכירים.

2. מה נדרש מהמודרך -

- קלינאי תקשורת בעל "מספר תעודה" שהונפק על ידי משרד הבריאות.
- עבודה כקלינאי תקשורת, בהיקף של בין 30% ל- 50% משרה במרכז/מכון אחד, במהלך כל תקופת ההדרכה.

3. כיצד תתנהל ההדרכה

- **משך ההדרכה:** 12 חדשים רצופים (או כל רצף אחר שיש לגביו הסכמה של המדריך והמודריך).
 - **מספר המפגשים:** לפחות עשר פגישות הדרכה. מתוכן שבע אישיות ובשאר תהיה אופציה לפגישה קבוצתית.
 - **מבנה המפגשים:**
 - הפגישה הראשונה תוקדש לפחות בחלקה, בנהלי הדרכה, תיאום ציפיות, היכרות של המודרך עם טופס ההערכה.
 - פגישה אחת לפחות תוקדש לצפייה של המדריך במודריך (אחת בתחילת תהליך ההדרכה והשנייה באמצעו). מועדי הפגישות יקבעו ע"י המדריך והמודריך.
 - **תיעוד:** כבסיס להערכה, מומלץ מאד לתעד את הפגישות בטופס המתאים: להקפיד על פירוט ודוגמאות מתוך תהליך ההדרכה ועל איסוף מידע תיאורי כתוב/מצולם (רק אחרי קבלת האישורים המתאימים) מסביבת ההדרכה.
- 4. סיכום ההדרכה**
- הערכה מעצבת תתקיים באמצע שנת ההדרכה באמצעות טופס ההערכה.
 - טופס ההערכה המעצבת יישאר בידי המדריך לצורך הערכת הצמיחה המקצועית של הקלינאי מתחילת תהליך ההדרכה ועד סופו.
 - בסוף שנת ההדרכה ולאחר סיכום תהליך ההדרכה, המדריך והמודריך יחתמו על טופס הערכה וישלחו אותו למשרדי האגודה.
- קלינאי אשר אינו עומד בדרישות האתיות של טופס ההערכה לא יוכל להמשיך להיות חבר באגודה. תינתן לו האפשרות לעבוד עוד כחצי שנה בליווי מדריך עליו תמליץ האגודה. בסוף תהליך הדרכה זה יגיש המדריך את המלצתו לוועדת החברות.
- שלבים פורמאליים של התהליך:**
1. המודרך יוציא מאתר האגודה טופס הערכה.
 2. המודרך יבחר מדריך העונה על הקריטריונים הכתובים בסעיף (מהו מדריך).
 3. בתום שנת ההדרכה המודרך ישלח את הטופס לאגודה, כשהוא חתום ע"י המדריך והמודריך.
 4. מנכ"לית האגודה תעביר את הטופס לוועדת החברות לאישור סופי.

צוות הכותבים: טלי בר-משה, רותי לוינסון, יהודית גולדברג, חגית מידן, אגבאריה בהא אלדין, ד"ר לימור לביא.

טופס הערכה לקלינאי תקשורת בשנת העבודה הראשונה - אודיולוגיה

אמצע שנה / סוף שנה										תאריך מילוי הדו"ח:
									ת.ז.	שם המודרך:
היקף משרה										מקום עבודה עיקרי:
										תחום הדרכה עיקרי: אודיולוגיה
היקף המשרה בתקופת ההדרכה לא יפחת מ- 50% משרה בתחום המודרך										
תאריך סיום ההדרכה:										תאריך תחילת ההדרכה:

הערה: טופס זה מתייחס לגברים ונשים כאחד.

קריטריון	במידה רבה מאד	במידה רבה	באופן חלקי	במידה מועטת	במידה מועטת מאד	פירוט ודוגמאות
<u>אתיקה מקצועית</u>						
1.						מתייחס בכבוד למטופל ומשפחתו ושומר על הסודיות והפרטיות שלהם
2.						שומר על גבולות ברורים עם המטופל ומשפחתו מודעות לצרכים ולתחושות המטופל
3.						ער להבדלים בין תרבותיים ומתנהג בהתאם
4.						מקפיד על הופעה הולמת במסגרת המקצועית
5.						מחוייב למתן שרות אמין, יעיל ומקצועי
<u>כישורים אודיולוגיים קליניים</u>						
						ביצוע בדיקות שמיעה לילדים – מיומנות, אמינות הבדיקה, דיוק בפיענוח התוצאות
						מיומנות בטכניקות בדיקות השמיעה למבוגרים - מיומנות, אמינות הבדיקה, דיוק בפיענוח התוצאות
						יכולת לקיחת אנמנזה רפואית

קריטריון	במידה רבה מאד	במידה רבה	במידה חלקי	במידה מועטת מאד	פירוט ודוגמאות
ידע בהפעלת הציוד האודיולוגי					
מיומנות במתן הוראות למטופל					
מיומנות במתן הסבר לגבי תוצאות הבדיקה והמלצות					
כתיבת דו"ח מסכם לבדיקה					
יכולת ביצוע אינטגרציה קלינית					
השתתפות פעילה בישיבות צוות					
שמירה על היגיינת הציוד, סדר וניקיון					
כישורים אישיים					
מסוגלות לעבודה עצמאית (ללא נוכחות המדריך)					
יכולת עמידה בלוח זמנים					
נכונות להקשיב להערות ולהוראות וליישמן					
יכולת ללמוד ולהתפתח מבחינה מקצועית					
נכונות להשקיע בלימוד עצמי והתענינות בסוגיות מקצועיות					
יכולת לעבוד בצוות					

קריטריון	במידה רבה מאד	במידה רבה	באופן חלקי	במידה מועטת מאד	פירוט ודוגמאות
תחומים בהם ניתנה הדרכה ומה ההיקף - (יש קלינאים שיעשו רק חלק מהבדיקות בשנת העבודה הראשונה)					
בדיקות שמיעה ילדים					
בדיקות שמיעה מבוגרים					
בדיקות אלקטרו-אקוסטיות (טמפנומטריה, רפלקס אקוסטי)					
בדיקות אלקטרו-פיזיולוגיות – יש לציין את סוג הבדיקה: _____					
מכשירי שמיעה					
לקיחת מידות למכשירי שמיעה ולאטמים למבוגרים					
לקיחת מידות למכשירי שמיעה ולאטמים לילדים					
שתלי שמיעה ושבלול					
מערכות FM					
אביזרי עזר					
אודיולוגיה חינוכית					
נגישות					

תהליך ההדרכה					
					1. מנסח את הצורך שלו: בתמיכה, קבלת מידע, והעלאת קשיים ודילמות.
					2. מיישם החלטות ומבצע משימות שדובר עליהם בפגישת ההדרכה
					3. משתף את המדריך בתהליכים הרגשיים שחווה בטיפול

סיום הדרכה:

שם המדריך: _____ מ.ר. _____ חתימה: _____

שם המודרך: _____ מ.ר. _____ חתימה: _____

תאריך: _____ המודרך ישמור אצלו עותק חתום של טופס ההערכה.

ועדת חברות: החלטה: _____ חתימה _____ תאריך _____

ⁱ קורס הדרכה למדריכים קלינים הינו שלב א' בתהליך קבלת תעודת מדריך מוסמך מטעם האגודה וניתן במסגרת המוסדות האקדמיים ובאגודה לקלינאי תקשורת.